

který o věci znova rozhodoval na základě ustanovení druhého odstavce § 475 tr. ř., byl prý vázán zákazem reformatio in peius dle obdoby § 293 odstavce třetí tr. ř., kterýžto zákaz napadeným rozsudkem porušil. Zmateční stížnosti nelze přisvědčiti. Okolnost, že proti obžalované bylo původně vedeno a v první stolici také skončeno trestní řízení pouze pro přestupek dle prvního odstavce § 7 čís. 1 lich. zák., kdežto k zavedení řízení pro přečin byl dán podnět teprve za řízení odvolacího, k němuž došlo následkem odvolání veřejného žalobce i obviněné, nemůže zakládati porušení zákona vůbec a zvláště ne zákazu reformatio in peius dle § 293 odstavce třetí tr. ř. Předpis § 475, odstavec druhý tr. ř. ustanovuje zcela všeobecně, že v případě, v němž rozhodoval okresní soud o činu, který je přečinem nebo zločinem, dlužno rozsudek okresního soudu k návrhu státního zástupce zrušiti a zavedsti řízení dle zákona. Tomu tak bylo i v tomto případě. Poněvadž § 475, odstavec druhý tr. ř. nařizuje zrušením rozsudku beze všeho obmezení, mohou o dalším řízení platiti pouze všeobecné zásady trestního řízení, při čemž není soud nijak omezen ve výměře trestu, poněvadž jde o zcela nové a samostatné řízení pro nový čin. Není zde případu § 293 odstavce třetí tr. ř., těžší trest obžalované uložený, je přirozeným důsledkem odsouzení pro těžší trestný čin, který dal podnět k zavedení nového trestního řízení.

Čís. 837.

Zatajování zásob lnu (§ 2 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Spadá sem i len původu cizozemského, třebaž byl kdysi dovezen na podkladě mezistátních smluv o t. zv. řízení zušlechťovacím.

Ohlašovací povinnost stihá dřívějšího majitele tírny, jenž si zásoby lnu podržel, třebaž byla tírna po té provozována osobou jinou.

Zatajení zásob dlužno spatřovati již v pouhém zamlčení, neohlášení jich, tím spíše v zapření neb ukrytí jich.

Lnářský odbor Československé textilní komise v Praze, pokud se týče Zemědělské podniky pro zpracování a zhodnocení lnu v Jindřichově Hradci byly úřady ve smyslu §u 2 lich. zák.

Mylný výklad předpisů o přihlášce zásob nevyvíňuje držitele.

Manželku držitele zásob nelze bez dalšího pokládati za jeho zástupkyni.

Jednání držitele zásob při jich revisi dlužno posuzovati jednotně.

(Rozh. ze dne 9. května 1922, Kr I 265/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení, odbyvaném dne 17. února 1922, zmateční stížnost obžalovaného Antonína S-a do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Hradci Králové ze dne 31. ledna 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zatajování zásob dle § 2 čís. 3 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., vyhověl však zmateční stížnosti Filomeny S-ové do téhož rozsudku, zrušil napadený rozsudek a sprostil obžalovanou dle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin dle § 2 čís. 3 lich. zák.

D ů v o d y:

Ve směru právním dlužno řešiti otázku, jsou-li splněny náležitosti skutkové podstaty § 2 zákona o trestání válečné lichvy. Rozsudek z důvodů v něm uvedených uznal, že veškeré tyto předpoklady nastaly a spatřuje především zavinění obžalovaného Antonína S-a v tom, že neohlásil zásoby zpracovaného lnu dle své povinnosti, a dále v tom, že dal vypracovaný len ukrýti narovnáním na něj lnu nezpracovaného. Zmateční stížnost popírá povinnost obžalovaného S-a podati vysvětlení, dovozujíc, že povinnost taková mylně se odvozuje z ustanovení nařízení ministerstva obchodu, průmyslu a živností a ministerstva zemědělství ze dne 2. ledna 1919 č. 2 sb. z. a n. a nařízení vlády republiky Československé ze dne 7. listopadu 1919, čís. 591 sb. z. a n., jichž se rozsudek dovolává; ani jinaký právně závazný příkaz podati vysvětlení že prý pro obžalovaného neexistoval; ostatní vývody zmateční stížnosti v ohledu právním jsou jen důsledkem tohoto základního jejího hlediska, jehož odůvodňování bude se níže dle potřeby dotčeno. Zmateční stížnosti nelze dáti za pravdu. Pro otázku, byl-li obžalovaný S. povinen podati vysvětlení, může býti rozhodno pouze, platil-li v době závadného jednání předpis, jenž ho k tomu zavazoval. Předpisem takovým bylo nařízení vlády republiky Československé ze dne 7. listopadu 1919, čís. 591 sb. z. a n. Předpis ten byl vydán a vyhlášen formálně bezvadně i počal účinkovati dnem 13. listopadu 1919. Ustanovení tohoto nařízení vztahují se na len surový a zpracovaný; ukládá se pak v něm zejména v § 4 všem tírám, aby 30. dne každého měsíce zasílaly výkazy o hotovém materiálu (vyrobeném z odebraného stonkového lnu) — lnu a koudeli — lnářskému odboru Československé textilní komisi v Praze. Z něho citovaného nařízení nedovoluje pochybnosti o tom, že pod předpisy jeho spadá také vytřený len, v jehož držení byl obžalovaný. Toho stížnost nepopírá. Tvrdí jen, že nelze ustanovení citovaného nařízení vztahovati na len, u obžalovaného zabavený, dle smyslu jejich, jak ho nabývají zejména hledí-li se k tomu, že nařízení nemluví o lnu cizozemském, že všechny předpisy nařízení jsou úzce spjatý, nesouce se k jednomu konečnému cíli, totiž ku převzetí lnu Zemědělskými podniky pro zpracování a zhodnocení lnu v Jindřichově Hradci v současně stanovených cenách maximálních, a k tomu, že len cizího původu pro své odlišné podmínky produkční, dopravní a cenové nemůže býti kladen na roveň lnu původu domácího a tudíž podrobován stejným cenám maximálním. Než právě okolnost, že nařízení zmíněné (na rozdíl od obdobných nařízení čís. 267 ex 1915, čís. 56 a 230 ex 1916) neobmezuje svou účinnost pouze na len původu domácího a ze sklizně roku 1919 nebo 1920, nýbrž mluví v oněch svých ustanoveních, jež tu přicházejí v úvahu, o lnu (surovém a vypracovaném) vůbec, nutí k úsudku, že se vztahuje na veškeré zásoby lnu na území republiky Československé bez rozdílu jich původu místního a časového, takže by vyloučení lnu cizozemského původu z oboru účinnosti předpisů tohoto nařízení musilo v něm jakožto výjimka výslovně býti vyjádřeno, kdežto naopak náhled stěžovatelův, že by musila býti výslovně vyjádřena účinnost nařízení též co do lnu původu cizího, aby nařízení i na ně se vztahovalo, odporuje zákonům logiky a je tedy nepřijatelný. Co se pak týče námítky druhé, jest arci nepopíratelno, že nařízení 591/19 je vybudováno tak, že v něm

nejprve vyslovena povinnost každého, kdo má v držbě stonkový len, dáti jej močiti a vypracovati, načež následují ustanovení, nesoucí se k uskutečnění této povinnosti a týkající se prodeje lnu stonkového, pak vyslovena shora již vzpomenutá zásada o povinném hlášení odebraného stonkového lnu a výrobků z něho, načež stanovena je povinnost každého, by veškeré ze svého lnu získané výrobky (len a koudel) neprodleně nabídl ke koupi Zemědělským podnikům pro zpracování a zhodnocení lnu v Jindřichově Hradci, po případě jimi určeným přejímatelkám, při čemž budiž šetřeno nejvyšších cen v § 7. Možno též připustiti jako pravděpodobné, že tyto nejvyšší ceny stanoveny byly se zřetelem na výrobní poměry a náklady lnů ze sklizně domácí. Z toho by však ještě neplynula za všech okolností nepoužitelnost nejvyšších cen na len původu cizího. Budiž tu poukázáno na to, že případ, uvedený ve zmateční stížnosti na odůvodnění absurdnosti náhledu, že len cizího původu může býti požadován za cenu § 7 citovaného nařízení, nedokazuje právě tak ničeho, jako jiné myslitelné případy, ve kterých by se jednalo o len dovezený za platnosti citovaného nařízení nebo vůbec za poměrů, ve kterých hrají úlohu zejména rozdíly valutové, doprava z daleké ciziny a podobné okolnosti zvláštní, poněvadž právě o výjimečné případy při stanovení a používání cen maximálních nejde, že však obžalovaný ani sám netvrdil, že by nemohl býti spravedlivě hodnotěn cenami § 7 len, in concreto jím nabytý prý v letech 1915—1916 z blízkého Pruska se zřetelem na tehdejší ceny nákupní a rozdíly valutové. Ani ze spisů nic takového nevysvítá. Možno tu poukázati k cenám § 7 za rosený, pokud se týče nerošený len na straně jedné a k cenám, jež obžalovaný platil za močený i nemočený len dle jím samým předložených dokladů o nákupech lnu v Prusku. V dokladech jsou uvedeny vesměs ceny nikterak neúměrné cenám stanoveným v § 7, přihlíží-li se i k nastalému znehodnocení peněz. Než na tom všem tu ani nesejde. Úvahy o účelnosti a věcné odůvodněnosti závazně vyhlášených předpisů státní moci a o újmách, jež by provádění jich mohlo míti za určitých podmínek pro jednotlivce v zápětí, musí zůstatí stranou, zní-li předpis všeobecně a nebere-li sám zřetele na jednotlivé své důsledky. Tu pak předpis § 4 citovaného nařízení zní docela kategoricky a má zřejmě — hledě k tomu, že nařízení je částí válkou vyvolaného mnohostranného zasahování státu do hospodaření předměty potřeby, a obmezení volné dispozice jimi na straně držitelů soukromoprávních — za účel zjednatí státní správě prostřednictvím útvarů jí pověřených především přehled a evidenci o zásobách předmětu potřeby, v tomto případě surového a vypracovaného lnu. Že současně upravena je též povinnost držitelů lnu, nabídnouti jej ke koupi a to v mezích cen maximálních útvaru, státní mocí k přejímání lnu stanovenému, nemění ničeho na existenci a závaznosti příkazu § 4, zvláště když je z ustanovení §§ 6 a 8 patrné, že Zemědělské podniky nejsou povinny len koupiti, a že v případě sporu je stanovení ceny — ovšem v mezích nejvyšších cen (arg. § 11) vyhraženo soudu. S tohoto hlediska padají též všechny další související námitky zmateční stížnosti. Třeba byl len kdysi dovezen na podkladě mezistátních smluv o t. zv. řízení zušlechťovacím, nelze z této okolnosti, nedotýkající se soukromoprávního poměru obžalovaného ke lnu, jím koupenému, vyvozovati, že držitel jeho nebyl vázán domácími předpisy zejména co do množství, o kterých sám tvrdí, že mu řádným

způsobem vybyla po vyvezení vypracovaného materiálu, tedy po splnění závazků, plynoucích z úpravy řízení zušlechťovacího. Mezi státní úmluvy zajisté nemohou být měněny pouhým jednostranným nařízením jedné ze sčastněných vlád, než nehledě k tomu, že mezi republikou Československou a říší německou o zušlechťovacím řízení úmluv nebylo, nedotýká se citované nařízení nikterak poměrů a závazků, dřívějšími mezi státními úmluvami založených. Stanoví jen povinnost ohlašovací ohledně veškerých zásob lnu, aniž ostatně vylučuje možnost eventuelních výhrad co do dalších povinností, držitelů zásob ukládaných, pokud by odvozovány byly z okolností, bránících jejich splnění. Jinak nemůže zajisté být zůstaveno na posouzení jednotlivým držitelům lnu, mají-li se pokládati za zavázány vydanými předpisy, když by tak účel nařízení byl mařen a k obcházení jeho byla cesta uvolněna. Je proto tvrzený původ lnu právně docela lhostejným a netřeba se obíratí obšírnými výklady zmatečnými stížnostmi, k tomuto bodu se nesoucími, ani právním stavem, předcházejším době kritické, jenž byl ostatně v podstatě týž. Rovněž nesejde na tom, že len mohl být od obžalovaného požadován podle ustanovení císařského nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. z., jak stížnost dovozuje. Obojí předpisy platily vedle sebe, nikterak se navzájem nevyklučující, a je právě též vzhledem na práva, příslušející ministerstvu obchodu, pokud se týče úřadům politickým dle § 6 a násl. císařského nařízení čís. 131 ex 1917, patrna důležitost evidence, kterou si státní správa zjednání chtěla o zásobách lnu nařízením čís. 591 ex 1919. Budiž tu poukázáno k systematické nař. čís. 131 ex 1917, jehož se stížnost dovolává: § 5, jehož je § 2 zákona čís. 568/19 obdobou, předchází před odstavcem »Požadování předmětu potřeby« (§§ 6—8) a je zařaděn za §§ 2 a 3. Mohla-li pak být založena povinnost, podati vysvětlení, již ve smyslu těchto ustanovení, možno tím méně pochybovati o tom, že mohla vzniknouti na podkladě nařízení vládního ústředí. Poněvadž tedy v tomto případě nejde o výkon práva požadovacího ve smyslu §§ 6 a násl. citovaného císařského nař., nemá tu významu případ obhájce při zrušovacím roku na přetřes uvedený. Dle řečeného byla tedy základní náležitost skutkové podstaty, totiž povinnost podati vysvětlení, právem v rozsudku předpokládána.

Při zrušovacím roku namítl obhájce obžalovaných, že nebyli osobami, jež by se byly mohly dopustiti zatajování, poněvadž v době kritické nebyli to oni, koho stihala povinnost ohlašovací, i poukázal v té příčině na slova rozsudku, dle nichž byla tírna obžalovaného Antonína S-a v listopadu 1919 propachtována Jáchymu H-ovi, jenž též převzal u S-a složený surový i třený len, když byl obžalovaný Antonín S. vyloučen z přidělů surového lnu. Přihlížeti je tu arci jednak k tomu, že obžalovanou Filomenu S-ovou, jež nebyla ani spoluvlastnicí tírny a lnu, ani jeho schovatelkou, nestihala vůbec povinnost ohlašovací, jednak k tomu, že shledáno bylo závadným jednání obžalovaného z doby koncem roku 1919 a začátkem roku 1920, kterážto doba sáhala dle odůvodnění obžaloby i dle děje, v rozsudku předpokládaného, až do 10. března 1920. Za tuto dobu se několikráte opakovala lhůta, stanovená v § 4 citovaného nařízení, aniž obžalovaný S. svou povinnost splnil, nehledě ani k tomu, že rovněž nevyhověl stejné své povinnosti, jež naň připadala dle obdobných nařízení předcházejších, zejména dle nařízení ze dne 2. ledna 1919, čís. 2 sb. z. a n. Na tomto místě budiž podotčeno, že nestala se obžalovanému újma zamít-

nutím návrhu na opětné slyšení svědka K-a (sekretáře lněné ústředny) o tom, že obžalovaný do roku 1919 přihlášku lnu do Jindřichova Hradce činil, kdyžtě sám obžalovaný nikdy vlastně netvrdil, že ohlásil právě třený len ve váze 17.435 kg, u něho zabavený a, jak rozsudek podle jeho tvrzení předpokládá, přebývší mu ze lnů, v letech 1915, 1916 z Pruska nakoupených, ba naopak vždy se stavěl na to stanovisko, že tohoto lnu ohlašovati povinen nebyl a proto ho též neohlásil. O této zásobě vytřeného lnu pak není v rozsudku zjištěno, že přešla v listopadu 1919 v držení Jáchyma H-a, na nějž dle spisů přenesena byla jen výroba v tírně obžalovaného a patrně běžné zásoby, k ní náležející, pocházející z běžných přidělů; z celého skutkového stavu, jak ze spisů je patrným, také je zřejmo, že obžalovaný S. nejen byl a zůstal vlastníkem této zásoby lnu, uložené a uzamčené ve skladišti nad remisou v jeho statku, nýbrž že H. nebyl ani v držení této zásoby. Nevyhovovalo by duchu a účelu nařízení, nepokládati Antonína S-a za osobu, povinnou, zmíněnou zásobu ohlásiti ve smyslu § 4 citovaného nařízení proto, že § ten ukládá povinnost ohlašovací tírnám, že se tedy vyjadřuje neosobně, patrně se zřetelem na subjekty společenské jakožto provozovatele tíren; S. byl »tírnou« v době vyrobení zásoby, o níž jde, a, podržev zásobu ve svém držení, zůstal povinen ji ohlásiti, i když tírna jakožto zařízení obráběcí přešla v provozování osobou jinou.

Stížnost dále napadá předpoklad rozsudku, že S. len úřadu zatajil. Co se týče pojmu zatajení, stačí poukázati ku stálé praxi bývalého rakouského zrušovacího soudu, jež převzata byla i Nejvyšším soudem republiky Československé, a jež, hledíc nejen k obdobným výrazům v zákoně trestním (§§ 339, 340, 379, 458), v zákoně ze dne 25. října 1896, čís. 220 ř. z. (§ 243) v řádě exekucním § 47, v uvoz. zák. k c. ř. s. čl. XLII, v řádě konkursním §§ 73, 100 a m. j., nýbrž i k praktické použitelnosti četných, válkou vyvolaných opatření, v nichž se vrací výraz »zatajení zásob« setrvává na výkladu, že zatajením zásob je tam, kde je příkázáno, je ohlásiti, již prosté zamlčení, neohlášení, neučinění toho, čeho státní moc po držiteli zásob vyžaduje k tomu, aby jí umožněna byla evidence zásob dotyčného předmětu potřeby. Vedle toho spadá arcí pod pojem zatajení i zatajení kvalifikované, záležející v zapření jich na přímý dotaz úřadu neb orgánu, vyhledáváním nebo revisí zásob pověřenému, jakož i v ukrytí jich, tedy v pozitivní činnosti, již se úřadu stěžuje nebo znemožňuje, by o zásobách nenabyl vědomosti pokud se týče nad nimi disposiční moci. Neohlášení zásob vytřeného lnu Antonínem S-em bylo tedy zatajením jich, a stalo se trestným dle § 2 zákona čís. 568/19, vybočujíc z rámce pouhého přestupku správními úřady trestného (§ 11 nařízení 591/19), jakmile stalo se úmyslně. Netřeba se proto již ani obíratí otázkou, zda také v tom, že len vytřený byl na půdě zarovnan lmem stonkovým, spočívá v tomto případě ukrytí, tedy rovněž zatajení ve smyslu § 2 zákona čís. 568/19, i jsou nabízené v té příčině důkazy vývodní postradatelný, takže jejich zamítnutím nebyl rozsudek zatížen zmatečností dle čís. 4 § 281 tr. ř. Rovněž netřeba již obíratí se otázkami, byl-li K., zakročuje dne 10. března 1920, úřadem ve smyslu § 2 zákona o trestání válečné lichvy a přicházejí-li tu v úvahu ustanovení §§ 40 a 38 odstavec druhý čís. nař. ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. z. Sluší tu ostatně připustiti, že by způsob uložení zásoby vytřeného lnu mohl býti posuzován s hlediska ukrytí

teprve ve spojení s případnou revisí neb alespoň dotazem po zásobách se strany úřadu nebo jeho oprávněného orgánu. Zásoby, třebaž těžce přístupné, nemohly by býti pokládány za ukryty, pokud by jich držitel jejich v takovém případě nezapíral pokud se týče náležitou revisi umožnil. V té příčině rozsudek sám přijímá za prokázáno, že obžalovaný S. setkav se se svědkem K-em v době, kdy vytřený len nebyl ještě nalezen, na dotaz jeho, kde má vytřený len, odpověděl mu, že jej má ve skladišti, aniž rozsudek předpokládá, že S. ztěžoval další pátrání K-ovo.

Neprávem napadá dále zmateční stížnost předpoklad nalézacího soudu, že obžalovaný S. zatajil zásoby lnu úřadu. Shora již bylo poukázáno k tomu, že ustanovení cís. nařízení čís. 131 ex 1917 (§ 6 a násl.) platila v době činu vedle nařízení čís. 591 ex 1919 a mnohých jiných, v nichž stejně mluví se o úřadu, jemuž třeba podávati vysvětlení, aniž možno důvodně hájiti náhled, že § 2 zákona čís. 568/19, jenž odpovídá § 5 cís. nař. čís. 131 ex 1917, předpokládá výlučně úřad politický v užším slova smyslu. Ostatně vychází nařízení čís. 591/19 od veškeré vlády republiky Československé a je vydáno na základě zákona ze dne 24. července 1917, čís. 307 ř. z., je tudíž vydáno příslušným místem; je vydáno k úpravě obchodu se lnem; pověřila-li v něm vláda Lnářský odbor československé textilní komise v Praze pokud se týče jí podřízené (§ 9 citovaného nařízení) Zemědělské podniky pro zpracování a zhodnocení lnu v Jindřichově Hradci jistými funkcemi, nadala-li tyto faktory určitými právy, zavázala-li zejména držitele zásob lnu a materiálu, z něho vyrobeného, k jistým povinnostem oproti nim, propůjčivši moc státní k vynucení splnění těchto povinností, byl tím těmto útvarům bez ohledu na jejich jinakou povahu právní propůjčen v poměru k dotyčné části obyvatelstva charakter úřadu. Vykonávalyť oba jmenované útvary činnost upravenou vládními nařízeními v zájmu veřejném jako subjekty veřejnoprávní a byly tedy úřadem ve smyslu § 2 zákona o trestání válečné lichvy. Budiž tu nadbytkem poukázáno též k nařízení ministerstva průmyslu, obchodu a živnosti ze dne 22. listopadu 1918, čís. 44 sb. z. a n. o hospodaření vlnou, bavlnou, lnem, konopím atd., jímž pověřena po dobu přechodnou Československá komise textilní v Praze, jejíž předsedu jmenuje ministr obchodu, a jejíž členové jsou dle § 3 pomocnými orgány veřejné správy.

Co týče se otázky úmyslnosti zatajení zásob obžalovaným S-em., jsou pro zrušovací soud dle § 288 čís. 3 tr. ř. směrodatna zjištění nalézacího soudu, jenž otázku vyřešil ve smyslu kladném, nezjistiv na straně obžalovaného skutkového omylu, a správně se postavil na stanovisko, že eventuelní omyl právní obžalovaného vyvinuti nemůže. Stížnost sice hájí náhled, že tvrzený jí omyl na straně obžalovaného nebyl čistě právním, isa prý odůvodněn momenty věcnými. Než neznalost práva nebo mylný výklad obecně závazných předpisů, ať čímkoli odůvodňován, zůstává vždy jen omylem, který dle §§ 3 a 233 tr. zák. nemůže dojiti povšimnutí a je pak ovšem též lhostejno, zda omyl o dosahu a závaznosti dotyčných nařízení byl v obžalovaném vyvolán snad i právním jeho poradcem. Nehledě k tomu neměl obžalovaný příčiny k mylnému výkladu citovaného nařízení, kdyžť jím samým předložený přípis Frice F. de dato Teplice 27. června 1916, adresovaný Josefu R-ovi, starostovi družstva tírníků v M., připomíná z příkazu tehdejší trutnovské centrály tírníků, že do výkazů, předepsaných nařízením ministerstva obchodu čís. 267 ř. zák. ze

dne 15. září 1915, pojmáti dlužno také materiál vyrobený z německého lnu dřívějších sklizní až do 1913 včetně, poněvadž nespadá pod dohodu ujednanou o zpětném vývozu, jež vztahuje se jen na lny ze sklizní 1914 a 1915, — a stejný obsah má též rovněž obžalovaným předložený i v rozsudku dotčený výnos okresního hejtmanství broumovského ze dne 20. září 1916, situace právní pak po vydání obou nařízení čís. 2 a 591 ex 1919, jež skoro doslovně se přimykají k nařízením čís. 267 ex 1915 a násl. zejména také čís. 2 ex 1917, byla táž jako po vydání zmíněných nařízení rakouských s tím toliko rozdílem, že po státním převratu nevyskytují se již nově dovezené lny cizí, nýbrž jen volné zbytky zásob dříve dovezených a držiteli ještě neohlášených. Námitkou, odvozovanou z toho, že obžalovaný S. byl v době příchodu K-ova podezřelým z trestného činu, netřeba se zabývat. — Podle rozvinutých tu hledisek právních nebyl obžalovaný Antonín S. zkrácen na právech obrany a nevzešel mu tedy důvodný nárok na napadání rozsudku podle čís. 4 § 281 tr. ř., když soud nalézací zamítl jeho průvodní návrhy, o kterých dosud řeči nebylo. Neboť v otázkách právních, jež řeší soud, nepřipouští trestní řád slyšení znalce, hospodářské rozdíly mezi lny cizími a domácími jsou nezávažny pro výklad předpisů hmotného práva, otázka ukrytí lnu pozbyla významu, přebytek obžalovaným tvrzený ze zpracování lnu pruského rozsudek beztak předpokládá, obsah smluv, ujednaných mezi vládou rakouskou a německou o dovozu a vývozu lnu v tak zv. řízení zušlechťovacím, nebylo třeba zjišťovati, poněvadž rozsudek shledal po stránce skutkové, že obžalovaný byl ve volném držení zásoby lnu, a shora již dolíčeno, že pro otázku čistě formální povinnosti ohlašovací nesejde na tom, na jakém základě se len do území platnosti nařízení 591/19 dostal, a konečně nebylo z téhož důvodu třeba zjišťovati, že obchod lmem cizozemským upraven byl dohodou vlád a nikoli nařízením, zvláště když se nařízení čís. 591/19 této stránky věci nijak nedotýká.

Zmateční stížnost obžalované Filomeny S-ové uznána byla za oprávněnou a to již z důvodů práva hmotného. Obžalované neklade se za vinu úmyslné porušení povinnosti ohlašovací, rozsudek též nepředpokládá, že zásoby lnu měla nebo schovávala, ani, že ona dala len vypracovaný zrovnať lmem stonkovým; rozsudek pokládá ji za zástupkyni Antonína S-a ve smyslu § 2 (4) zákona o trestání válečné lichvy a shledává její vinu v tom, že zapřela v této vlastnosti Josefu K-ovi, četnickému strážmistru, pověřenému Jindřichohradeckou centrálou pro len dozorem k obchodu lmem, zásobu vytřenému lnu, náležející jejímu manželu a uloženou nad remisou. Nehledě k tomu, že v skutku není v rozsudku odůvodněn výrok, že obžalovaná byla zástupkyní nepřítomného majitele tírny a že proto a jakožto manželka jeho byla povinna bez ohledu na to, byla-li spoludržitelkou obchodu se lmem čili nic, podati dostavivšímu se orgánu dozorčímu požadované vysvětlení, a že prostý poukaz k manželskému poměru obou obžalovaných nestačí k opodstatnění předpokladu, že Filomena S-ová byla zástupkyní držitele zásob; nehledě k otázkám týkajícím se oprávnění Josefa K-a vystupovati jako orgán, předpokládaný v nařízení čís. 591/19, a k otázce, zda Josef K. v tomto případě prováděl revizi zásob S-ových ve funkci, předpokládané v §§ech 5 a 8 citovaného nařízení; nehledě k tomu, že rozsudek nevyslovuje se o tom, zda obžalované Filomeně S-ové byla známa hodnota zásob, zakládající kvalifikaci zločinou: zjišťuje roz-

sudek sám, že obžalovaná po počátečním váhání, když se jí byl svědek K. legitimoval, ihned jemu úkryt lnu oznámila. Právem zastává zmateční stížnost náhled, že jednání obžalované posuzovati dlužno jednotně, a že úřední výkon, chráněný sankcí trestní, vyžaduje také náležitých forem, z nichž první je formální jeho započetí legitimováním se úředního orgánu, zvláště v dobách, kdy případy podvodného předstírání charakteru úředního nejsou řídky, a to bez ohledu na to, může-li zakročující orgán předpokládati, že jeho vlastnost úřední je straně již známa; nad to rozsudek pouze v tom ohledu zjišťuje, že obžalované byla známa vlastnost detektiva K-a, což není totéž, co vyžaduje se ku kvalifikaci K-ově jakožto úředního orgánu ve smyslu označených míst citovaného nařízení. Posoudil tedy nalézací soud zjištěné jednání obžalované S-ové mylně, přehlédnuv, že obžalovaná Filomena S-ová po formálním započetí úředního výkonu K-ova na jeho otázku, kde je vypracovaný len, správné vysvětlení podala, a že tudíž nemůže býti právem viněna, že zásoby předmětu potřeby úřadu úmyslně zatajila. Jednání její nenaplnuje tedy skutkové podstaty § 2 zákona o trestání válečné lichvy i bylo obžalovanou dle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby sprostiti.

Čís. 838.

Řidič automobilu jest zodpověden za úraz, jenž nastal splašením se koně, nezarazil-li zavčas automobil, ač z dálky viděl, že se kůň plaší, lekaje se blížícího se automobilu.

Zavinění poškozeného nepřerušuje za všech okolností příčinné souvislosti mezi neopatrností řidiče automobilu a nehodou.

(Rozh. ze dne 11. května 1922, Kr I 237/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 1. února 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle §§ 335, 337 tr. zák.

Důvody:

Základní výrok rozsudku, z kterého nalézací soud dovozuje zavinění obžalovaného jakožto řidiče automobilu dle §§ 335 a 337 tr. zák. na těžkém poškození Vojtěcha R-a, běře zmateční stížnost v odpor důvodem zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. Na to, jakým zavinění dle § 337 tr. zák. má býti, dává odpověď § 335 tr. zák., na nějž v onom § je odkázáno a který, aniž by mezi jednotlivými druhy zavinění rozlišoval, prohlašuje trestným každého, kdo zaviněně (kulposně) přivodí nebo zvětšuje nebezpečí pro život, zdraví, nebo tělesnou bezpečnost lidí. Takovéto zavinění obžalovaného vzal však nalézací soud na základě volného hodnocení výsledků řízení a dokazování za prokázanu a netrpí tento výrok právním omylem, podrobí-li se přezkoumání na podkladě skutečností nalézacím soudem zjištěných. Zmateční stížnost neporovnává však, jak by při uplatňování hmotněprávního důvodu čís. 9 a) § 281 tr. ř. byla povinna, se zákonem ten skutkový stav, jež vzal soud za prokázaný, nýbrž brojí proti